

FiBL

**ЗВІД РЕКОМЕНДАЦІЙ
ЩОДО ЗАКОНОДАВЧОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КООПЕРАТИВІВ
ІЗ ЗАГОТІВЛІ ТА ПЕРЕРОБКИ МОЛОКА**

Цю публікацію було створено за підтримки Швейцарії в рамках швейцарсько-української програми «Розвиток торгівлі з вищою доданою вартістю в органічному та молочному секторах України», що впроваджується Дослідним інститутом органічного сільського господарства (FiBL, Швейцарія) у партнерстві із SAFOSO AG (Швейцарія). Відповідальність за зміст цієї публікації несе виключно автор(и). Точка зору автора(ів) не обов'язково відображає точку зору SECO, FiBL, SAFOSO AG, www.qftp.org.

Думки, тлумачення та коментарі належать тільки автору. Автор не несе відповідальності щодо можливих наслідків від використання цієї інформації.

Автор: Василь Павлишинець, дорадник Всеукраїнської громадської організації «Національна асоціація сільськогосподарських дорадчих служб України» (НАСДСУ)

Упорядник: Василь Павлишинець, дорадник НАСДСУ

Це видання містить рекомендацій щодо законодавчого забезпечення діяльності сільськогосподарських кооперативів із заготівлі та переробки молока в Україні.

Публікація призначена для виробників та переробників молока, представників дорадчих служб, молочарських кооперативів, економічних відділів територіальних громад, а також для широкого кола читачів.

Звід рекомендацій розповсюджується безкоштовно і може бути завантажений з вебсайту НАСДСУ <http://www.dorada.org.ua/uk>.

Розповсюдження та тиражування без письмового дозволу Павлишинця Василя та НАСДСУ заборонено.

Нормативно-правові акти, які регулюють діяльність сільськогосподарських кооперативів..	4
Етапи створення сільськогосподарського кооперативу	6
Формування ініціативної групи	6
Розробка проєкту створення та діяльності сільськогосподарського кооперативу	6
Визначення найменування та юридичної адреси сільськогосподарського кооперативу...	7
Підготовка Статуту сільськогосподарського кооперативу.....	8
Підготовка Правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу.....	9
Розробка бізнес-плану сільськогосподарського кооперативу.....	10
Підготовка і проведення установчих зборів сільськогосподарського кооперативу	12
Підготовка пакету документів та подання його для державної реєстрації сільськогосподарського кооперативу	13
Післяреєстраційні процедури	14
Ключові моменти Закону України «Про сільськогосподарську кооперацію»	15
Законодавство з безпечності та якості харчових продуктів	18
Регулювання бухгалтерського обліку в сільськогосподарському кооперативі	21
Регулювання трудових відносин в сільськогосподарському кооперативі	22
Реєстрація торговельної марки	24
Додатки.....	25
Список використаних джерел.....	29

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АКТИ, ЯКІ РЕГУЛЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КООПЕРАТИВІВ

Законодавство про сільськогосподарську кооперацію базується на засадах Конституції України та наступних правових актів:

Назва нормативно-правового акту	Суть нормативно-правового акту	Посилання
Господарський кодекс України	Сільськогосподарський кооператив визначений як вид приватного підприємства	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15?find=1&text#n2949
Цивільний кодекс України	Визначено умови Сільськогосподарського кооперативу до підприємницького чи непідприємницького товариства	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text
Податковий кодекс України	Загальні питання оподаткування сільськогосподарського кооперативу як юридичної особи. Умови набуття кооперативом ознак неприбуткового підприємства	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text
Земельний кодекс України	Загальні питання земельних відносин сільськогосподарського кооперативу як юридичної особи	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text
Закон України № 1087-IV від 10.07.2003 року "Про кооперацію"	визначає правові, організаційні, економічні та соціальні основи функціонування кооперації в Україні загалом	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15#Text
Закон України № 819-IX від 21.07.2020 року "Про сільськогосподарську кооперацію"	визначає правові, організаційні, економічні та соціальні основи функціонування сільськогосподарської кооперації, особливості утворення і діяльності сільськогосподарських кооперативів, їх об'єднань	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#Text
Закон України № 755-IV від 15.05.2003 року "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань"	регулює відносини, що виникають у сфері державної реєстрації юридичних осіб, в тому числі і сільськогосподарських кооперативів	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text

<p>Постанова Кабінету Міністрів України № 175-2021-п від 03.03.2021 року «Про затвердження модельних статутів сільськогосподарського кооперативу»</p>	<p>рекомендує до використання модельний статут сільськогосподарського кооперативу, що діє з метою одержання прибутку, та модельний статут сільськогосподарського кооперативу, що діє без мети одержання прибутку</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2021-%D0%BF#Text</p>
<p>Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 843 від 06.04.2021 року "Про затвердження Примірних правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу"</p>	<p>рекомендує сільськогосподарським кооперативам під час розроблення правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу керуватися затвердженими Примірними правилами</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0703915-21#Text</p>
<p>Наказ Міністерства юстиції України № 368/5 від 05.03.2012 року «Про затвердження Вимог до написання найменування юридичної особи, її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, крім організації профспілки»</p>	<p>містить вимоги до написання найменування юридичної особи</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0367-12#Text</p>

ЕТАПИ СТВОРЕННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО КООПЕРАТИВУ

Загалом процес створення сільськогосподарського кооперативу можна розділити на наступні етапи:

1. Формування ініціативної групи
2. Розробка проєкту створення та діяльності сільськогосподарського кооперативу
3. Визначення найменування та юридичної адреси сільськогосподарського кооперативу
4. Підготовка Статуту сільськогосподарського кооперативу
5. Підготовка Правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу
6. Розробка бізнес-плану сільськогосподарського кооперативу
7. Підготовка і проведення установчих зборів сільськогосподарського кооперативу
8. Підготовка пакету документів та подання його для державної реєстрації сільськогосподарського кооперативу
9. Післяреєстраційні процедури

ФОРМУВАННЯ ІНІЦІАТИВНОЇ ГРУПИ

Ініціативна група – це сільськогосподарські виробники (фізичні і юридичні особи), які мають намір створити кооператив для вирішення спільних проблем. Така група має бути однорідною і їхні проблеми/потреби мають бути однаковими. В кооператив можуть об'єднуватись виробники різних форм власності, але різниця в обсягах послуг, що вони отримують через кооператив, не повинна бути дуже великою.

Очолювати групу має особа, яка є лідером і користується довірою інших виробників. Як правило, надалі така особа стає головою кооперативу, а члени ініціативної групи – входять до керівних органів кооперативу.

Головним завданням ініціативної групи є визначення ідеї створення кооперативу, мети та напрямків діяльності кооперативу, розробка проєкту, бізнес-плану діяльності, Статуту, проведення Установчих зборів та державної реєстрації кооперативу.

Першим документом, який приймає ініціативна група є Протокол про наміри, в якому зазначаються види діяльності кооперативу, зобов'язання членів групи на етапах створення кооперативу, терміни реалізації етапів по створенню кооперативу. Протокол про наміри скріплює підписами членів ініціативної групи.

РОЗРОБКА ПРОЄКТУ СТВОРЕННЯ ТА ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО КООПЕРАТИВУ

На основі визначеної ідеї створення кооперативу, ініціативна група розробляє проєкт створення та діяльності кооперативу. Проєкт – це документ, в якому визначені цілі, мета та

види діяльності кооперативу, шляхи і засоби реалізації мети, фінансові та майнові аспекти діяльності кооперативу. В проєкті також необхідно оцінити потребу в інвестиціях, земельних, майнових та трудових ресурсах, обігових коштах для досягнення мети діяльності кооперативу та джерела їх формування.

На етапі розробки проєкту слід мати розуміння про потенційну кількість членів кооперативу, які ресурси вони можуть вкласти в кооператив і які зобов'язання готові взяти на себе, чи готові, в разі необхідності, до залучення зовнішніх запозичень та забезпечення гарантій по таким запозиченням.

Також слід проаналізувати ринкові умови майбутньої діяльності кооперативу. А саме: канали збуту продукції, асортимент продукції, вартість необхідного обладнання та компонентів, витрати на реалізацію, конкурентне середовище.

Проєкт потребує прискіпливої уваги та погодження між усіма членами ініціативної групи. В майбутньому цей документ буде основою Статуту, Правил внутрішньогосподарської діяльності кооперативу, бізнес-плану.

ВИЗНАЧЕННЯ НАЙМЕНУВАННЯ ТА ЮРИДИЧНОЇ АДРЕСИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО КООПЕРАТИВУ

Найменування юридичної особи повинно містити інформацію про її організаційно-правову форму, власну назву та може містити інформацію про вид діяльності. Організаційно-правова форма – сільськогосподарський кооператив (Код 360 (https://www.ukrstat.gov.ua/klasf/st_kls/KOPFG_zm9_2022.pdf)).

Найменування сільськогосподарського кооперативу не може бути тотожним найменуванню іншому сільськогосподарському кооперативу, зареєстрованої в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Дану інформацію можна перевірити самостійно у Єдиному державному реєстрі або звернутись до реєстратора.

Юридична адреса — це місцезнаходження кооперативу, яке вказується в Єдиному державному реєстрі юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців на етапі створення та державної реєстрації. В установчих документах юридична адреса може не вказуватися.

Юридичною адресою кооперативу може бути:

- фактична адреса місцезнаходження офісу чи виробничого приміщення (власного чи орендованого),
- місце реєстрації одного із членів кооперативу.

Адреса кооперативу має бути актуальною і забезпечувати належну вхідну кореспонденцію від органів державної влади та контрагентів.

ПІДГОТОВКА СТАТУТУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО КООПЕРАТИВУ

Статут є основним установчим документом сільськогосподарського кооперативу, що регулює його діяльність. Вимоги до Статуту сільськогосподарського кооперативу визначені Законом України "Про сільськогосподарську кооперацію". Статут кооперативу має містити такі відомості:

- найменування та скорочене найменування (за наявності) кооперативу;
- мета і цілі утворення кооперативу, перелік видів його діяльності;
- умови і порядок вступу до кооперативу членів, асоційованих членів та виходу чи виключення з нього, їхні права та обов'язки;
- порядок внесення змін до статуту;
- порядок затвердження правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу та внесення змін до них;
- порядок встановлення етичних норм поведінки членів кооперативу, його посадових осіб та працівників, положення щодо конфіденційності інформації та порядок врегулювання конфлікту інтересів;
- порядок встановлення розмірів і сплати внесків членами кооперативу та відповідальність за порушення зобов'язань щодо їх сплати;
- порядок формування та використання фондів кооперативу;
- порядок скликання і проведення чергових та позачергових загальних зборів кооперативу та порядок прийняття ними рішень;
- порядок формування, склад і компетенція органів управління кооперативу, порядок прийняття ними рішень, а також порядок оскарження рішень, дій або бездіяльності органів управління кооперативу та посадових осіб таких органів;
- порядок формування, використання та розпорядження майном кооперативу;
- порядок та умови відшкодування збитків кооперативу;
- порядок обліку і звітності у кооперативі;
- порядок реорганізації і ліквідації кооперативу та вирішення пов'язаних з цим майнових питань;
- умови і порядок повернення внесків і вкладів членів кооперативу, виплата дивідендів.

Статут кооперативу може містити й інші положення, що не суперечать законодавству України.

Під час підготовки Статуту, ініціативна група вже має визначитися, чи сільськогосподарський кооператив буде працювати з метою отримання прибутку, чи без мети отримання прибутку. Це також впливає на наповнення Статуту.

Кооператив, який здійснює діяльність з метою отримання прибутку:

- може надавати послуги, здійснювати операції, зокрема із закупівлі сільськогосподарської продукції, постачання засобів виробництва і матеріально-технічних ресурсів, з особами, які не є членами або асоційованими членами сільськогосподарського кооперативу, за умови що сумарна вартість таких послуг та операцій не перевищує 20 відсотків виручки кооперативу за рік;
- може бути передбачено асоційоване членство. Асоційованим членом сільськогосподарського кооперативу може бути будь-яка юридична або фізична особа, яка не є членом такого сільськогосподарського кооперативу та внесла вклад у порядку та розмірах, визначених відповідно до статуту такого кооперативу. На загальних зборах має тільки дорадчий голос.

Кооператив, який здійснює діяльність без мети отримання прибутку є неприбутковою організацією за умови, що його діяльність відповідає сукупності таких ознак:

- кооператив надає послуги виключно своїм членам і не здійснює виробництво сільськогосподарської продукції;
- кооператив не набуває права власності на сільськогосподарську продукцію, вироблену, вирощену, відгодовану, виловлену або зібрану (заготовлену) його членами - виробниками сільськогосподарської продукції. При цьому власниками сільськогосподарської продукції, що заготовлюється, переробляється, постачається, збувається (продається) таким кооперативом, є його члени;
- кооператив відповідає вимогам для неприбуткових організацій, відповідно до підпункту 133.4.1 пункту 133.4 статті 133 Податкового кодексу України.

Для сільськогосподарського кооперативу із заготівлі та переробки молока доцільно вибирати форму діяльності з метою отримання прибутку. Це розширює можливості по залученню фінансуванні, сировинній базі, спрощує відносини з контрагентами тощо.

Ініціативна група може розробити як індивідуальний статут, який має відповідати вимогам законодавства, так і скористатися примірним статутом, який затверджений Постановою Кабінету Міністрів України «Про затвердження модельних статутів сільськогосподарського кооперативу».

При підготовці Статуту, слід ретельно підійти до кожного пункту, так як будь які зміни в Статуті будуть потребувати скликання загальних зборів кооперативу і внесення змін в державній реєстрації.

ПІДГОТОВКА ПРАВИЛ ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО КООПЕРАТИВУ

Правила внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу є нормативним документом кооперативу, який встановлює механізм та способи реалізації положень статуту кооперативу з урахуванням особливостей його господарської діяльності. Вимоги до Правил визначені Законом України "Про сільськогосподарську кооперацію" та повинні містити такі відомості:

- порядок організації діяльності сільськогосподарського кооперативу відповідно до визначеного статутом переліку видів його діяльності;
- форми участі членів сільськогосподарського кооперативу в його діяльності та вимоги щодо документального оформлення зобов'язань членів кооперативу перед кооперативом щодо участі в його господарській діяльності;
- порядок визначення розміру додаткового вкладу кожного члена кооперативу та його внесення, розміру загальної частки вкладів асоційованих членів у статутному капіталі сільськогосподарського кооперативу;
- порядок визначення розміру, нарахування та розподілу патронажних дивідендів у розрізі видів діяльності кооперативу;
- механізм розподілу фінансового результату (прибутку) сільськогосподарського кооперативу, що залишається після сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, передбачених законом;
- вимоги щодо ціноутворення та фінансових відносин.

Правила можуть містити й інші пов'язані з особливостями діяльності кооперативу положення, що не суперечать вимогам законодавства.

Для підготовки правил можна використовувати Примірні правила внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу, які затверджені Наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України "Про затвердження Примірних правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу"

Правила внутрішньогосподарської діяльності затверджуються загальними зборами членів кооперативу та є обов'язковими для всіх його членів.

При розробці Правил внутрішньогосподарської діяльності слід пам'ятати, що кожний кооператив є індивідуальним і його члени будуть щоденно користуватися його Правилами. Правила мають бути чіткими, зрозумілими і реальними. Саме від дотримання членами вимог Правил залежить успішність діяльності кооперативу.

РОЗРОБКА БІЗНЕС-ПЛАНУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО КООПЕРАТИВУ

Бізнес-план – це поглиблене відображення проєкту розвитку кооперативу, який містить детальний опис самого кооперативу, внутрішнього і ринкового середовища, ресурсів та системи управління, необхідної для досягнення поставленої мети.

Необхідність розробки бізнес-плану:

- члени кооперативу можуть зрозуміти доцільність членства в кооперативі, свої перспективи і завдання;

- керівництво кооперативу може проаналізувати ідеї на їх реалістичність та перспективність;
- партнери можуть проаналізувати доцільність інвестицій в кооператив.

На етапі створення кооперативу розробляють спрощений бізнес-план, так як не всі дані ще відомі. Розширений бізнес-план можна розробляти починаючи з другого року діяльності, коли вже кооператив набув певного досвіду та має вже реальні вихідні дані.

При розробці бізнес-плану джерелами інформації можуть бути:

- анкетування особистих господарств;
- установчі документи кооперативу (Статут та Правила внутрішньої господарської діяльності);
- заяви - зобов'язання членів при вступі до кооперативу;
- нормативні довідники;
- технологічні карти виробництва продукції;
- досвід залучених консультантів та членів кооперативу;
- маркетингові дослідження ринків обладнання, матеріалів, сировини, продукції тощо;

Загальна структура бізнес-плану має містити наступні основні розділи:

- Резюме. Це найважливіша частина бізнес-плану, яка заповнюється в самому кінці. Містить ключові моменти кожного розділу бізнес-плану. Зацікавленість інвестора може напряму залежати від якості написання резюме.
- Опис продукції чи послуги. Потрібно надати характеристики продуктів/послуг, з якими будете виходити на ринок. Опишіть переваги вашого продукту над конкурентами.
- Маркетинговий план і збут продукції (послуги). Потрібно описати ринкове середовище і тенденції ринку у вашій ніші, конкурентів, стратегію виходу на ринок та ціноутворення, витрати на просування продукту.
- Виробничий план. Необхідно надати технологічний процес виробництва кожного продукту, вимоги до якості матеріалів. У Виробничому плані потрібно визначити усі статті витрат (сировина, енергоресурси, паливо, інгредієнти, допоміжні матеріали тощо) в натуральному і грошовому виразі. Розділ також має містити калькуляцію кожного продукту/послуги.
- План по персоналу. Необхідно визначитися з усім необхідним персоналом, його кваліфікаційними характеристиками, врахувати вимоги законодавства при роботі з обладнанням. План по персоналу має містити витрати на оплату праці з нарахуваннями в розрізі кадрових одиниць та періодів, витрати на навчання та підвищення кваліфікації (за наявності).
- Організаційний план. Цей розділ містить інформацію про організаційну структуру та структуру управління кооперативом, юридичні аспекти відносин між кооперативом

і членами, контрагентами. Розділ також містить інформацію про фінансові і матеріальні ресурси кооперативу (які є і які потрібно залучити).

- SWOT-аналіз. Проводиться аналіз сильних і слабких сторін, можливостей і загроз. Дає змогу керівництву кооперативу реалістично розглядати діяльність, на етапі планування вибудувати шляхи вирішення проблем.
- Фінансовий план. Даний розділ містить фінансову інформацію про доходи кооперативу, прибутки і збитки, рух грошових коштів, баланс активів і пасивів. Отримані дані покажуть розмір необхідного зовнішнього фінансування для досягнення запланованих цілей. Також вказуються джерела фінансування та розрахунки по зовнішніх запозиченнях.
- Ефективність діяльності. Кооператив сам визначається з показниками, які будуть характеризувати його ефективність. Це може бути ефективність використання інвестицій, ефективність використання трудових ресурсів, ефективність використання матеріальних ресурсів, ефективність використання основних і оборотних засобів, рентабельність, норма прибутковості, коефіцієнт ефективності використання ресурсів.

На етапі створення кооперативу, коли ще немає досвіду діяльності, до розробки бізнес-плану доцільно залучати зовнішніх консультантів, переймати досвід від подібних, уже діючих кооперативів.

ПІДГОТОВКА І ПРОВЕДЕННЯ УСТАНОВЧИХ ЗБОРІВ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО КООПЕРАТИВУ

Рішення про створення кооперативу приймається установчими зборами. Перед проведенням зборів має пройти інтенсивне обговорення самої ідеї створення кооперативу усіма зацікавленими особами. Проекти установчих документів завчасно роздаються учасникам для ознайомлення.

Засновниками кооперативу можуть бути як фізичні так і юридичні особи, які є сільськогосподарськими виробниками. Дана вимога стосується всіх майбутніх членів кооперативу. Для самого утворення кооперативу достатньо три засновники. Інформація про місце і час проведення установчих зборів, порядок денний, проекти документів завчасно надається учасникам.

Рішення установчих зборів про утворення сільськогосподарського кооперативу оформлюється протоколом. Відповідно до Закону України № 819-ІХ від 21.07.2020 року "Про сільськогосподарську кооперацію" <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#Text>. Протокол обов'язково має містити наступні відомості:

- дату та місце проведення установчих зборів;
- кількість осіб, які брали участь в установчих зборах;

- утворення сільськогосподарського кооперативу із зазначенням виду (видів) діяльності сільськогосподарського кооперативу, а також про здійснення діяльності з метою одержання прибутку чи без мети одержання прибутку;
- найменування та скорочене найменування сільськогосподарського кооперативу;
- розміри та порядок внесення засновниками вступного внеску та вкладу;
- затвердження статуту сільськогосподарського кооперативу або про здійснення кооперативом діяльності на підставі модельного статуту;
- затвердження правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу;
- утворення (обрання) органів управління сільськогосподарського кооперативу відповідно до затвердженого статуту або модельного статуту;
- визначення особи чи осіб, які мають право представляти сільськогосподарський кооператив у здійсненні реєстраційних дій.

Також в протоколі можуть бути зазначені і інші рішення щодо утворення та початку діяльності кооперативу.

Рішення установчих зборів підписують головуючий та секретар зборів, які обираються на початку проведення зборів. До протоколу обов'язково додається реєстр осіб, які брали участь в установчих зборах. Реєстр має містити наступні відомості:

- для фізичної особи - прізвище, ім'я та по батькові, дані паспорта громадянина України або паспортних документів іноземця (для осіб без громадянства, які постійно проживають в Україні, - дані документа, який його замінює);
- для юридичної особи - прізвище, ім'я та по батькові уповноваженого представника юридичної особи, документ, що підтверджує його повноваження.

Дані про фізичну особу засвідчуються її особистим підписом, а про юридичну особу - підписом її уповноваженого представника, який діє на підставі довіреності.

ПІДГОТОВКА ПАКЕТУ ДОКУМЕНТІВ ТА ПОДАННЯ ЙОГО ДЛЯ ДЕРЖАВНОЇ РЕЄСТРАЦІЇ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОГО КООПЕРАТИВУ

Сільськогосподарський кооператив підлягає державній реєстрації протягом 60 днів з дня проведення установчих зборів. Якщо протягом даного терміну не були подані документи для державної реєстрації сільськогосподарського кооперативу, то такий кооператив не вважається утвореним.

Перелік документів для державної реєстрації юридичної особи у вигляді кооперативу визначений Законом України "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань" і має містити:

- заява про державну реєстрацію створення юридичної особи. У заяві про державну реєстрацію створення кооперативу може зазначатися, що він діє на підставі модельного статуту. Бланк заяви доступний на сайті Міністерства юстиції України <https://minjust.gov.ua/m/formi-zayav-u-sferi-derjavnoi-reestratsii-yuridichnih-osib-fizichnih-osib-pidpriemtsiv-ta-gromadskih-formuvan-8149> ;
- примірник оригіналу рішення установчих зборів або його нотаріально засвідчена копія. Після проведення державної реєстрації оригінал рішення установчих зборів реєстратор не повертає, тому в кооперативі доцільно мати нотаріально завірнену копію;
- статут кооперативу - у разі створення на підставі власного установчого документа. Після проведення державної реєстрації оригінал статуту реєстратор не повертає, тому в кооперативі доцільно мати нотаріально завірнену копію;
- документ про сплату адміністративного збору (копія банківської квитанції або копія платіжного доручення з відміткою банку);
- структура власності за формою та змістом, визначеними відповідно до Закону України № 361-IX від 06.12.2019 року "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення".

Вказані документи для державної реєстрації кооперативу подаються особисто особою, яку було уповноважено на здійснення таких дій установчими зборами. Подаючи документи, така особа повинна обов'язково при собі мати паспорт та ідентифікаційний номер.

Суб'єктом державної реєстрації може бути:

- виконавчий орган місцевої ради, який набув повноважень з державної реєстрації юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців, у разі прийняття відповідною радою такого рішення;
- державний реєстратор;
- нотаріус.

Результатом державної реєстрації є внесення відомостей про сільськогосподарський кооператив до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

ПІСЛЯРЕЄСТРАЦІЙНІ ПРОЦЕДУРИ

Взяття кооперативу на облік в Державній податковій службі, як платника податків, здійснюється автоматично через Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців. Заява на реєстрація платником єдиного податку, платником ПДВ можна подати безпосередньо через реєстратора або в місцевий орган Державної податкової служби.

Реєстрація платником єдиного соціального внеску здійснюється також автоматично через Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців.

У день реєстрації відомості з реєстраційної карточки передаються реєстратором до Державної податкової служби, Пенсійного фонду України, органів статистики.

Для відкриття кооперативом банківського рахунку необхідно підготувати та подати в обраний банк:

- заяву про відкриття рахунку,
- зареєстрований статут в чинній редакції,
- реєстраційний номер облікової картки платника податків,
- лист про структуру власності (якщо в складі засновників кооперативу є юридична особа),
- документи, щодо представників кооперативу, що мають право розпоряджатися рахунками кооперативу та укладати договори з банком (паспорт та реєстраційний номер облікової картки платника податків),
- документи, що підтверджують повноваження представника (рішення про обрання, наказ про призначення на посаду, довіреність на право відкриття рахунку та підписання договору тощо),
- картку із нотаріально завіреними зразками підписів осіб, які уповноважені розпоряджатися рахунками кооперативу.

Для кооперативу наявність печатки є обов'язковою. Печатка виготовляється у тому випадку, якщо її наявність передбачена Статутом кооперативу. Для виготовлення круглої печатки потрібно звернутися до відповідного суб'єкта підприємницької діяльності, надати копію виписки про державну реєстрацію кооперативу та погодити дизайн печатки.

КЛЮЧОВІ МОМЕНТИ ЗАКОНУ УКРАЇНИ «ПРО СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКУ КООПЕРАЦІЮ»

Сільськогосподарський кооператив – юридична особа, утворена фізичними та/або юридичними особами, які є виробниками сільськогосподарської продукції і добровільно об'єдналися на основі членства для провадження спільної господарської та іншої діяльності з метою задоволення економічних, соціальних та інших потреб на засадах самоврядування.

Кооператив може бути створений фізичними та юридичними особами, однак не менш як 3-ма засновниками, за рішенням установчих зборів.

Членом сільськогосподарського кооперативу може бути виробник сільськогосподарської продукції - юридична або фізична особа. Членом сільськогосподарського кооперативу може бути фізична особа, яка досягла 16-річного віку.

Сільськогосподарський кооператив може здійснювати діяльність з метою одержання прибутку або без мети одержання прибутку.

Органами управління сільськогосподарським кооперативом є:

- Вищий орган управління – загальні збори с/г кооперативу.
- Виконавчий орган – правління с/г кооперативу, яке очолює голова правління.
- Контрольний орган – ревізійна комісія.

Спостережна рада сільськогосподарського кооперативу (у разі створення) здійснює контроль за додержанням статуту кооперативу та діяльністю виконавчого органу управління кооперативу.

Якщо у сільськогосподарському кооперативі менше 20 членів, функції правління сільськогосподарського кооперативу можуть бути покладені загальними зборами такого кооперативу на одноосібний виконавчий орган - голову сільськогосподарського кооперативу, а функції ревізійної комісії - на одноосібний орган контролю - ревізора

Кожний член сільськогосподарського кооперативу чи уповноважений представник має один голос, який не може передаватися іншій особі. Статутом сільськогосподарського кооперативу може бути передбачено, що його члени при прийнятті рішень на загальних зборах такого кооперативу з усіх або частини питань, віднесених до компетенції загальних зборів сільськогосподарського кооперативу, мають додаткову кількість голосів, пропорційну до їх участі в господарській діяльності такого кооперативу (частки кожного з них в обороті з відповідним кооперативом та/або трудової участі в діяльності кооперативу). При цьому додаткова кількість голосів, яку може мати один член сільськогосподарського кооперативу, не може перевищувати одну шосту загальної кількості голосів членів сільськогосподарського кооперативу, а загальна додаткова кількість голосів, яку можуть мати усі члени сільськогосподарського кооперативу, - одну третину загальної кількості голосів членів сільськогосподарського кооперативу.

Правління сільськогосподарського кооперативу може найняти виконавчого директора для оперативного управління діяльністю сільськогосподарського кооперативу. Виконавчий директор не може бути членом сільськогосподарського кооперативу. Виконавчий директор виконує свої функції на умовах контракту, який укладає з ним правління (голова) сільськогосподарського кооперативу.

Джерелами формування майна сільськогосподарського кооперативу є:

- вступні та пайові (зокрема додаткові пайові) внески;
- членські та цільові внески його членів;
- кошти, які надходять від провадження господарської діяльності кооперативу;
- кошти, які надходять від створених кооперативом підприємств, установ, організацій, сільськогосподарських кооперативних об'єднань, учасником яких він є;

- субсидії (дотації), отримані з державних та місцевих бюджетів для підтримки сільськогосподарських кооперативів, державних цільових фондів;
- грошові та майнові пожертвування, благодійні внески, гранти, гуманітарна допомога, безоплатна технічна допомога юридичних і фізичних осіб, у тому числі іноземних;
- інші надходження, не заборонені законодавством.

Для забезпечення статутної діяльності сільськогосподарський кооператив формує статутний капітал, а також фонд розвитку та резервний фонд.

Статутний капітал сільськогосподарського кооперативу формується з вкладів і додаткових вкладів членів та асоційованих членів сільськогосподарського кооперативу.

Фонд розвитку формується за рахунок вступних, членських (за наявності) внесків та відрахувань від фінансового результату (прибутку) сільськогосподарського кооперативу, що залишається після сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, передбачених законом, а також за рахунок інших не заборонених законом надходжень. Державна фінансова підтримка, грошові та майнові пожертвування, благодійні внески, гранти, гуманітарна допомога, безоплатна технічна допомога юридичних і фізичних осіб спрямовуються до фонду розвитку сільськогосподарського кооперативу, якщо інше не визначено при наданні відповідних коштів. Кошти фонду розвитку, а також майно, придбане за рахунок таких коштів, не можуть бути розподілені між членами сільськогосподарського кооперативу.

Резервний фонд створюється для відшкодування шкоди, заподіяної надзвичайними ситуаціями, та/або для компенсації можливих втрат (збитків) сільськогосподарського кооперативу. Резервний фонд формується за рахунок відрахувань від фінансового результату (прибутку), що залишається після сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, передбачених законом, сільськогосподарського кооперативу та за рахунок інших не заборонених законом надходжень. Розмір щорічних відрахувань до резервного фонду визначається статутом сільськогосподарського кооперативу.

Сільськогосподарський кооператив для забезпечення його статутної діяльності може прийняти рішення про створення за рахунок цільових внесків членів кооперативу та інших не заборонених законом надходжень спеціального фонду, що використовується за рішенням органів управління сільськогосподарського кооперативу для реалізації цілей, визначених рішенням про створення спеціального фонду.

Фінансовий результат (прибуток) сільськогосподарського кооперативу, що залишається після сплати податків, зборів та інших обов'язкових платежів, сплати патронажних дивідендів членам кооперативу та дивідендів членам і асоційованим членам кооперативу та здійснення відрахувань на інші цілі, не заборонені законодавством, розподіляється загальними зборами сільськогосподарського кооперативу за результатами його діяльності за рік у порядку, передбаченому статутом, у вигляді відрахувань до фондів кооперативу.

У разі ліквідації сільськогосподарського кооперативу, що діє з метою одержання прибутку, його майно та кошти, що залишилися після задоволення вимог кредиторів сільськогосподарського кооперативу, здійснення виплат дивідендів та патронажних дивідендів членам кооперативу, оплати праці, розрахунків із сільськогосподарським кооперативним об'єднанням, членом якого він є (крім майна та коштів фонду розвитку), розподіляються між членами кооперативу у порядку, визначеному статутом такого кооперативу. Майно та кошти фонду розвитку сільськогосподарського кооперативу, що діє з метою одержання прибутку, не підлягають поділу між його членами і передаються за рішенням загальних зборів такого кооперативу іншому сільськогосподарському кооперативу, сільськогосподарському кооперативному об'єднанню (для зарахування до фонду розвитку такого кооперативу, кооперативного об'єднання), а в разі неприйняття такого рішення зараховуються відповідно до закону до державного або місцевого бюджету.

ЗАКОНОДАВСТВО З БЕЗПЕЧНОСТІ ТА ЯКОСТІ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ

Під час виробництва молока та молочної продукції кооператив має дотримуватися вимог українського законодавства з безпеки та якості харчових продуктів.

Основна вимога даного законодавства:

- продукт має бути безпечним для споживача;
- споживач має отримати достовірну інформацію про якісні характеристики продукту

Закон України № 771/97-ВР від 23.12.1997 року «Про основні принципи та вимоги до безпеки та якості харчових продуктів». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text> Описує обов'язки, права операторів ринку, контролюючих органів, правила виготовлення продукції, правила документообігу, тощо.

Закон України № 2042-VIII від 18.05.2017 року «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#Text> На основі даного Закону визначені методи державної перевірки, яким способом має відбуватися перевірка, хто має право перевіряти, який є порядок і частота перевірки операторів ринку.

Закон України № 2264-VIII 21.12.2017 року «Про безпечність та гігієну кормів». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2264-19#Text> Описані вимоги до виробників кормів і вони приблизно аналогічні до виробників харчових продуктів. Основна теза: безпечні та якісні корми дають змогу мати здорову тварину і, відповідно, якісне молоко.

Закон України № 2639-VIII від 06.12.2018 року «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#Text> Регламентує повноту розміщення та вимоги до інформації на упаковці продукту. Закон стосується не тільки пакованої продукції, а й продукції, яка реалізується на вагу. Даний Закон також

регламентує вимоги до оператора ринку щодо надання інформації при реалізації продукції через Інтернет.

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 590 від 01.10.2012 року «Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1704-12#Text> Встановлює вимоги до запровадження процедур заснованих на принципах системи НАССР на підприємствах.

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 446 від 08.08.2019 року «Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення заходу державного контролю у формі аудиту постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0980-19#Text>

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 447 від 08.08.2019 року «Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного контролю (інспектування) стосовно додержання операторами ринку вимог законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-19#Text> Ці два Накази містять вичерпний перелік питань, з якими можуть прийти перевіряючі органи. Тобто, під час перевірки інспектор Держпродспоживслужби застосовувати переліки питань визначені виключно цими наказами.

Постанова Кабінету Міністрів України № 896 від 31.08.2018 року «Порядок визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю відповідності діяльності операторів ринку (потужностей) вимогам законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, які здійснюються Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, та критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від її провадження». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-2018-%D0%BF#Text> Постанова визначає як часто до яких операторів ринку мають здійснюватися перевірки Держпродспоживслужбою.

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 118 від 12.03.2019 року «Про затвердження Вимог до безпечності та якості молока і молочних продуктів». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0593-19#Text> Визначає спеціальні гігієнічні вимоги до виробництва сирого молока та/або молозива, стану здоров'я тварин та використання ветеринарних препаратів.

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 209 від 07.04.2022 року «Про затвердження Гігієнічних вимог до дрібнотоварного виробництва та обігу молока». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0452-22#Text> Встановлюють гігієнічні вимоги до первинного виробництва та обігу молока від сільськогосподарських тварин, які утримуються дрібнотоварними виробниками (юридичними і фізичними особами), а також

до пунктів заготівлі молока. Не стосується тільки молока, яке виробляється для особистого споживання.

Оператор ринку, який провадить діяльність на будь-якому етапі виробництва або обігу харчових продуктів, зобов'язаний працювати в рамках законодавства, а саме провести реєстрацію потужностей операторів ринку або отримати експлуатаційний дозвіл.

Відповідно до Закону України «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» визначено, що потужності – це споруди або комплекс споруд, приміщення, будівлі, обладнання та інші засоби, включаючи транспортні засоби, а також територія, що використовуються у виробництві та/або обігу об'єктів санітарних заходів. Відповідно ст. 25 цього Закону оператори ринку, які провадять діяльність, що не вимагає отримання експлуатаційного дозволу, зобов'язані зареєструвати потужності, які використовуються на будь-якій стадії виробництва та/або обігу харчових продуктів. Це стосується, зокрема закладів громадського харчування, магазинів, МАФів та всіх об'єктів, що здійснюють діяльність, пов'язану із переміщенням, зберіганням та реалізацією харчових продуктів.

Наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України №39 від 10.02. 2016 року затверджено Порядок проведення державної реєстрації потужностей, ведення державного реєстру потужностей операторів ринку та надання інформації з нього заінтересованим суб'єктам. Даним наказом затверджено форму заяви про державну реєстрацію потужності.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0382-16#Text>

У Законі України №771/97-ВР від 23.12.1997 року «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів» визначено, що експлуатаційний дозвіл – це документ дозвільного характеру, що видається територіальним органом компетентного органу операторові ринку за результатами інспектування його потужності та посвідчує право оператора ринку здійснювати визначену цим Законом діяльність з виробництва та/або зберігання харчових продуктів тваринного походження. До продуктів тваринного походження належать молоко, м'ясо, риба, молюски і ракоподібні, яйця, мед та інші продукти, що виготовлені з частин тварин, окремих їх органів та/або тканин і призначені для споживання людиною.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>

Постановою Кабінету Міністрів України №930 від 11.11.2015 року «Про затвердження Порядку видачі експлуатаційного дозволу, форми експлуатаційного дозволу та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України» затверджено порядок видачі експлуатаційного дозволу операторам ринку. Для його отримання оператор ринку подає заяву та перелік харчових продуктів, що плануються виробляти та/або зберігати. Подати заяву на отримання послуги заявник може особисто або через уповноважену особу до органу виконавчої влади, іншого державного органу, які уповноважені відповідно чинного законодавства надавати адміністративні послуги.
<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/930-2015-%D0%BF#Text>

Наступним кроком для отримання експлуатаційного дозволу є здійснення інспектування потужності територіальним органом компетентного органу, не пізніше 15 календарних днів з дня отримання територіальним органом компетентного органу заяви про видачу експлуатаційного дозволу. Рішення про видачу або про відмову у видачі дозволу приймається не пізніше 30 календарних днів з дня отримання територіальним органом компетентного органу відповідної заяви від оператора ринку.

Після прийняття рішення про державну реєстрацію з присвоєнням унікального, особистого реєстраційного номеру дані відносно зареєстрованої потужності вносяться до Реєстру операторів ринку. Вказаний реєстр можна переглянути на офіційному сайті Держпродспоживслужби <https://dpss.gov.ua/>.

Для діяльності кооперативу в межах чинного законодавства необхідно буде отримати експлуатаційний дозвіл.

РЕГУЛЮВАННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОМУ КООПЕРАТИВІ

Головними загальними документами для бухгалтера кооперативу є:

Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 року «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text> Закон установлює правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності в Україні. Цей Закон поширюється на всіх юридичних осіб, створених відповідно до законодавства України, незалежно від їх організаційно-правових форм і форм власності, на представництва іноземних суб'єктів господарської діяльності, які зобов'язані вести бухоблік і подавати фінансову звітність, а також на операції з виконання державного та місцевого бюджетів і складання фінансової звітності про виконання бюджетів з урахуванням бюджетного законодавства.

Також відповідно до цього Закону в сільськогосподарському кооперативі приймається наказ про облікову політику. Це внутрішній документ, який відображає організацію та ведення бухгалтерського обліку і складання звітності в сільськогосподарському кооперативі.

Наказ Міністерства фінансів України № 356 від 29.12.2000 року «Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню регістрів бухгалтерського обліку» <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text> Наказом регламентується використання регістрів бухгалтерського обліку в кооперативі. Щомісячно до кожного регістру комплектуються в хронологічному і систематичному порядку первинні документи.

Постанова Кабінету Міністрів України № 419 від 28.02.2000 року «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000->

[%D0%BF#Text](#) Постанова регламентує в які строки, з якою періодичністю і кому необхідно подавати фінансову звітність.

В кооперативі бухгалтерський облік активів, капіталу, зобов'язань, взаємовідносин з членами та зовнішніми контрагентами здійснюється на основі Плану рахунків, затвердженого Наказом Міністерства фінансів України № 291 від 30.03.1999 року «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування».

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>

Національні положення (стандарти) бухгалтерського обліку (далі — П(С)БО), які визначають принципи та методи ведення бухгалтерського обліку і складання фінансової звітності. Наразі в Україні діє тридцять П(С)БО. Використання П(С)БО залежить від вибору діяльності сільськогосподарського кооперативу.

Податковий кодекс України. Відповідно до положень Кодексу сільськогосподарський кооператив має визначитися з групою платника податків, а також з умовами нарахування та сплати податків.

РЕГУЛЮВАННЯ ТРУДОВИХ ВІДНОСИН В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРЬКОМУ КООПЕРАТИВІ

Відповідно до Закону України "Про кооперацію", трудові відносини в кооперативі регулюються цим Законом, законодавством про працю, статутом кооперативу та правилами внутрішнього розпорядку.

Форма і система оплати праці найманих працівників визначається кооперативом самостійно з урахуванням вимог законодавства.

Для здійснення діяльності кооператив може залучати найманих працівників, які не є членами кооперативу. Члени кооперативу не отримують винагороду за свою працю в кооперативів. Винятком є тільки сільськогосподарський кооператив, який діє з метою отримання прибутку, де обов'язкова трудова участь членів прописана в Статуті.

Законодавство про працю складається з:

Кодекс законів про працю України №322-VIII від 10.12.1971 року, який регулює взаємовідносини між найманим працівником і роботодавцем, права і обов'язки сторін, їх гарантії, оплату, нормування і охорону праці, питання вирішення трудових конфліктів і т.п.. Норми Кодексу є обов'язковими для всіх суб'єктів господарювання.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>

Закон України № 2694-XII від 14.10.1992 року «Про охорону праці», який визначає основні засади охорони життя і здоров'я найманих працівників, належні і безпечні умови праці. Законом передбачено, що умови трудового договору не можуть містити положень, що

суперечать законам та іншим нормативно-правовим актам з охорони праці, тобто працівнику не може пропонуватися робота, яка за медичним висновком протипоказана йому за станом здоров'я. Усі працівники згідно із Законом підлягають загальнообов'язковому державному соціальному страхуванню від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, які спричинили втрату працездатності. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>

Закон України № 3356-XII від 01.07.1993 року «Про колективні договори та угоди», який регулює порядок укладання та дію колективних договорів. Також передбачено, що колективний договір укладають всі юридичні особи незалежно від форм власності і господарювання, які використовують найману працю. Положення колективного договору поширюються на всіх працівників підприємства і є обов'язковими як для роботодавця, так і для працівників підприємства. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>

Закон України № 504/96-ВР від 15.11.1996 року «Про відпустки», який визначає право на відпустки, умови, тривалість та порядок надання відпусток громадянам України, які перебувають у трудових відносинах з юридичною чи фізичною особою. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>

Закон України № 1105-XIV від 23.09.1999 року "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування". Закон визначає правові, фінансові та організаційні засади загальнообов'язкового державного соціального страхування, гарантії працюючих громадян щодо їх соціального захисту у зв'язку з тимчасовою втратою працездатності, вагітністю та пологами, від нещасного випадку на виробництві та професійного захворювання, охорони життя та здоров'я. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>

Закон України № 108/95-ВР від 24.03.1995 року «Про оплату праці», який визначає економічні, правові та організаційні засади оплати праці найманих працівників. Відповідно до закону працівнику гарантується забезпечення мінімальної заробітної плати, право працівника на оплату праці та захист таких прав, визначена періодичність виплати заробітної плати та регулювання оплати праці. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>

Нормативно-правові акти Кабінету Міністрів, міністерств та інших відомств у сфері праці.

Прийняття працівників на роботу в сільськогосподарського кооперативу визначаються законодавством та його Статутом, шляхом укладення трудового договору про роботу в сільськогосподарському кооперативі.

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України № 413 від 17.06.2015 року «Про порядок повідомлення Державній податковій службі та її територіальним органам про прийняття працівника на роботу/укладення гіг-контракту», в день укладання договору кооператив зобов'язаний подати повідомлення в Державну податкову службу про прийняття працівника на роботу. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2015-%D0%BF#Text>

РЕЄСТРАЦІЯ ТОРГОВЕЛЬНОЇ МАРКИ

Закон України № 3689-XII від 15.12.1993 року «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг». Цей Закон регулює відносини, що виникають у зв'язку з набуттям і здійсненням прав на торговельні марки в Україні. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>

Закон України № 815-IX від 21.07.2020 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями». Посилює охорону та захист прав на торговельні марки та промислові зразки. Законом закріплено порядок електронного документообігу за заявками на реєстрацію торговельної марки. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-20#Text>

**ПЕРЕЛІК НОРМАТИВНО-ПРАВОВИХ АКТІВ, ЯКІ РЕГУЛЮЮТЬ ДІЯЛЬНІСТЬ
СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ КООПЕРАТИВІВ ІЗ ЗАГОТІВЛІ ТА ПЕРЕРОБКИ МОЛОКА**

НАЗВА НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО АКТУ	ПОСИЛАННЯ
Господарський кодекс України	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15?find=1&text#n2949
Цивільний кодекс України	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text
Податковий кодекс України	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text
Земельний кодекс України	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text
Кодекс законів про працю України №322-VIII від 10.12.1971 року	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text
Закон України № 1087-IV від 10.07.2003 року "Про кооперацію"	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15#Text
Закон України № 819-IX від 21.07.2020 року "Про сільськогосподарську кооперацію"	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#Text
Закон України № 755-IV від 15.05.2003 року "Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань"	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text
Закон України № 361-IX від 06.12.2019 року "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення"	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text
Закон України № 771/97-ВР від 23.12.1997 року «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text
Закон України № 2042-VIII від 18.05.2017 року «Про державний контроль за дотриманням законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#Text
Закон України № 2264-VIII 21.12.2017 року «Про безпечність та гігієну кормів»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2264-19#Text
Закон України № 2639-VIII від 06.12.2018 року «Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#Text

Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 року «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text
Закон України № 2694-XII від 14.10.1992 року «Про охорону праці»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text
Закон України № 3356-XII від 01.07.1993 року «Про колективні договори та угоди»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text
Закон України № 504/96-ВР від 15.11.1996 року «Про відпустки»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text
Закон України № 1105-XIV від 23.09.1999 року "Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування"	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text
Закон України № 108/95-ВР від 24.03.1995 року «Про оплату праці»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text
Закон України № 3689-XII від 15.12.1993 року «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text
Закон України № 815-IX від 21.07.2020 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-20#Text
Постанова Кабінету Міністрів України № 175-2021-п від 03.03.2021 року «Про затвердження модельних статутів сільськогосподарського кооперативу»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2021-%D0%BF#Text
Постанова Кабінету Міністрів України № 896 від 31.08.2018 року «Порядок визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю відповідності діяльності операторів ринку (потужностей) вимогам законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, які здійснюються Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, та критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від її провадження»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-2018-%D0%BF#Text
Постанова Кабінету Міністрів України №930 від 11.11.2015 року «Про затвердження Порядку видачі експлуатаційного дозволу, форми експлуатаційного дозволу та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/930-2015-%D0%BF#Text
Постанова Кабінету Міністрів України № 419 від 28.02.2000 року «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text

<p>Постанова Кабінету Міністрів України № 413 від 17.06.2015 року «Про порядок повідомлення Державній податковій службі та її територіальним органам про прийняття працівника на роботу/укладення гіг-контракту»</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2015-%D0%BF#Text</p>
<p>Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 843 від 06.04.2021 року "Про затвердження Примірних правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу"</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0703915-21#Text</p>
<p>Наказ Міністерства юстиції України № 368/5 від 05.03.2012 року «Про затвердження Вимог до написання найменування юридичної особи, її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, крім організації профспілки»</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0367-12#Text</p>
<p>Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 590 від 01.10.2012 року “Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР)”</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1704-12#Text</p>
<p>Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 446 від 08.08.2019 року “Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення заходу державного контролю у формі аудиту постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР”</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0980-19#Text</p>
<p>Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 447 від 08.08.2019 року «Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного контролю (інспектування) стосовно додержання операторами ринку вимог законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин»</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-19#Text</p>
<p>Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 118 від 12.03.2019 року «Про затвердження Вимог до безпечності та якості молока і молочних продуктів»</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0593-19#Text</p>
<p>Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 209 від 07.04.2022 року «Про затвердження Гігієнічних вимог до дрібнотоварного виробництва та обігу молока»</p>	<p>https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0452-22#Text</p>

Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 39 від 10.02.2016 року «Про затвердження Порядку проведення державної реєстрації потужностей, ведення державного реєстру потужностей операторів ринку та надання інформації з нього заінтересованим суб'єктам»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0382-16#Text
Наказ Міністерства фінансів України № 356 від 29.12.2000 року «Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку»	https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text
Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.03.1999 року «Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування»	https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Все про сільськогосподарські кооперативи. Куркуль. URL: <https://kurkul.com/spetsproekty/531-vse-pro-silskogospodarski-kooperativi>
2. Господарський кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15?find=1&text#n2949>
3. Законодавство про сільськогосподарські кооперативи. Агробізнес сьогодні. URL: <http://agro-business.com.ua/agro/u-pravovomu-poli/item/20618-zakonodavstvo-pro-silskohospodarski-kooperatyvy.html>
4. Земельний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2768-14#Text>
5. Кодекс Законів про працю України №322-VIII від 10.12.1971. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/322-08#Text>
6. Податковий кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
7. Порядок визначення періодичності здійснення планових заходів державного контролю відповідності діяльності операторів ринку (потужностей) вимогам : Законодавства про харчові продукти, корми, здоров'я та благополуччя тварин, які здійснюються Державною службою з питань безпечності харчових продуктів та захисту споживачів, та критерії, за якими оцінюється ступінь ризику від її провадження : Постанова Кабінету Міністрів України № 896 від 31.08.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/896-2018-%D0%BF#Text>
8. Порядок створення та реєстрації сільськогосподарського обслуговуючого кооперативу. Безоплатна правова допомога. URL: <https://wiki.legalaid.gov.ua/index.php/%D0%9F%D0%BE%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%BE%D0%BA %D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B5%D0%BD%D0%BD%D1%8F %D1%82%D0%B0 %D1%80%D0%B5%D1%94%D1%81%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%86%D1%96%D1%97 %D1%81%D1%96%D0%BB%D1%8C%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE%D1%81%D0%BF%D0%BE%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%81%D1%8C%D0%BA%D0%BE%D0%B3%D0%BE %D0%BE%D0%B1%D1%81%D0%BB%D1%83%D0%B3%D0%BE%D0%B2%D1%83%D1%8E%D1%87%D0%BE%D0%B3%D0%BE %D0%BA%D0%BE%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2%D1%83>
9. Про безпечність та гігієну кормів : Закон України № 2264-VIII 21.12.2017 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2264-19#Text>
10. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України № 996-XIV від 16.07.1999 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text>

11. Про відпустки : Закон України № 504/96-ВР від 15.11.1996 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/504/96-%D0%B2%D1%80#Text>
12. Про внесення змін до деяких : Законодавчих актів України щодо посилення охорони і захисту прав на торговельні марки і промислові зразки та боротьби з патентними зловживаннями : Закон України № 815-ІХ від 21.07.2020 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/815-20#Text>
13. Про державний контроль за дотриманням : Законодавства про харчові продукти, корми, побічні продукти тваринного походження, здоров'я та благополуччя тварин : Закон України № 2042-VIII від 18.05.2017 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2042-19#Text>
14. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань : Закон України № 755-IV від 15.05.2003 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
15. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування : Закон України № 1105-XIV від 23.09.1999 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1105-14#Text>
16. Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення : Закон України № 361-ІХ від 06.12.2019 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/361-20#Text>
17. Про затвердження Вимог до безпечності та якості молока і молочних продуктів : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 118 від 12.03.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0593-19#Text>
18. Про затвердження Вимог до написання найменування юридичної особи, її відокремленого підрозділу, громадського формування, що не має статусу юридичної особи, крім організації профспілки : Наказ Міністерства юстиції України № 368/5 від 05.03.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0367-12#Text>
19. Про затвердження Вимог щодо розробки, впровадження та застосування постійно діючих процедур, заснованих на принципах Системи управління безпечністю харчових продуктів (НАССР) : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 590 від 01.10.2012. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1704-12#Text>
20. Про затвердження Гігієнічних вимог до дрібнотоварного виробництва та обігу молока : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 209 від 07.04.2022. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0452-22#Text>

21. Про затвердження Методичних рекомендацій по застосуванню реєстрів бухгалтерського обліку : Наказ Міністерства фінансів України № 356 від 29.12.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0356201-00#Text>
22. Про затвердження модельних статутів сільськогосподарського кооперативу : Постанова Кабінету Міністрів України № 175-2021-п від 03.03.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/175-2021-%D0%BF#Text>
23. Про затвердження Плану рахунків бухгалтерського обліку та Інструкції про його застосування : Наказ Міністерства фінансів України № 291 від 30.03.1999. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0892-99#Text>
24. Про затвердження Порядку видачі експлуатаційного дозволу, форми експлуатаційного дозволу та визнання такими, що втратили чинність, деяких постанов Кабінету Міністрів України : Постанова Кабінету Міністрів України №930 від 11.11.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/930-2015-%D0%BF#Text>
25. Про затвердження Порядку подання фінансової звітності : Постанова Кабінету Міністрів України № 419 від 28.02.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>
26. Про затвердження Порядку проведення державної реєстрації потужностей, ведення державного реєстру потужностей операторів ринку та надання інформації з нього заінтересованим суб'єктам : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 39 від 10.02.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0382-16#Text>
27. Про затвердження Примірних правил внутрішньогосподарської діяльності сільськогосподарського кооперативу : Наказ Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України № 843 від 06.04.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0703915-21#Text>
28. Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення заходу державного контролю у формі аудиту постійно діючих процедур, заснованих на принципах НАССР : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 446 від 08.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0980-19#Text>
29. Про затвердження форми акта, складеного за результатами проведення планового (позапланового) заходу державного контролю (інспектування) стосовно додержання операторами ринку вимог : Законодавства про харчові продукти та корми, здоров'я та благополуччя тварин : Наказ Міністерства аграрної політики та продовольства України № 447 від 08.08.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0963-19#Text>
30. Про інформацію для споживачів щодо харчових продуктів : Закон України № 2639-VIII від 06.12.2018 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2639-19#Text>

31. Про колективні договори та угоди : Закон України № 3356-XII від 01.07.1993 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3356-12#Text>
32. Про кооперацію : Закон України № 1087-IV від 10.07.2003 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1087-15#Text>
33. Про оплату праці : Закон України № 108/95-ВР від 24.03.1995 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/108/95-%D0%B2%D1%80#Text>
34. Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів : Закон України № 771/97-ВР від 23.12.1997 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/771/97-%D0%B2%D1%80#Text>
35. Про охорону прав на знаки для товарів і послуг : Закон України № 3689-XII від 15.12.1993 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3689-12#Text>
36. Про охорону праці : Закон України № 2694-XII від 14.10.1992 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2694-12#Text>
37. Про порядок повідомлення Державній податковій службі та її територіальним органам про прийняття працівника на роботу/укладення гіг-контракту : Постанова Кабінету Міністрів України № 413 від 17.06.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/413-2015-%D0%BF#Text>
38. Про сільськогосподарську кооперацію : Закон України № 819-IX від 21.07.2020 / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/819-20#Text>
39. Цивільний кодекс України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>
40. Як і навіщо створювати сільськогосподарський кооператив на території старостинського округу. Децентралізація. URL: <https://decentralization.gov.ua/news/8372>
41. Як створити кооператив: покрокова інструкція. Всеукраїнська асоціація ОТГ. URL: <https://hromady.org/%D1%8F%D0%BA-%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D1%80%D0%B8%D1%82%D0%B8-%D0%BA%D0%BE%D0%BE%D0%BF%D0%B5%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B8%D0%B2-%D0%BF%D0%BE%D0%BA%D1%80%D0%BE%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0-%D1%96%D0%BD%D1%81/>
42. Як створити/zareєструвати сільськогосподарський кооператив. Міністерство аграрної політики та продовольства України. URL: <https://minagro.gov.ua/napryamki/fermerstvo-i-kooperaciya/kooperaciya>